



LED there be light!

Clubs kunnen vanaf januari weer aanspraak maken op subsidie

Vanaf 2 januari 2017 kunnen sportverenigingen in Nederland weer aanspraak maken op de regeling 'Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties' (EDS) als bijdrage aan investeringen in onder andere ledsportveldverlichting. Het merendeel van de aanvragen die dit jaar werden ingediend, waren afkomstig van voetbalverenigingen. Gezien de ontwikkelingen rondom led is dat goed te begrijpen.

Auteur: Guy Oldenkotte

De regeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties (EDS) werd begin dit jaar geïntroduceerd door het ministerie van Economische Zaken. De regeling vervangt de Ecotaks, een belastingvoordeel op verbruikte energie, en moet sportverenigingen stimuleren te investeren in duurzame systemen die het energieverbruik reduceren. Het verlichten van sportvelden is een van de grootste kostenposten van verenigingen; toch is de animo om over te stappen op energiezuinige oplossingen niet groot genoeg volgens de overheid. 'Zonder de subsidie zou het een forse investering zijn, vooral voor verenigingen waarvan de verlichting niet onmiddellijk vervangen hoeft te worden', zei Boudewijn Lie van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde daarover in ons vorige artikel. Volgens Lie zit de crux in het feit dat veel verenigingen verkeerde cijfers hanteren, omdat ze te veel leunen op ervaringen uit het bedrijfsleven. 'Bij het berekenen van hun terugverdientijd gaan

verenigingen nog vaak uit van een onrealistisch aantal branduren. In de industrie wil men bijvoorbeeld een terugverdientijd van maximaal vijf jaar. Anders vinden ze het de investering niet waard. Voor sportclubs is zo'n korte terugverdientijd nauwelijks haalbaar, gezien het beperkte aantal uren per jaar dat zij de veldverlichting gebruiken.' Volgens Lie zou de overstap naar ledsportveldverlichting veel beter te verdedigen zijn als clubs hun maatschappelijke rol als uitgangspunt nemen in plaats van (industriële) economische motieven. 'Sportclubs hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid; daardoor kunnen ze een langere terugverdientijd verantwoorden tegenover hun leden.' Als alle Nederlandse sportvelden verlicht zouden worden met ledverlichting, zou de besparing voldoende zijn om de gemeente Rotterdam van stroom te voorzien, zo blijkt uit berekeningen. Die stad is voor haar energievoorziening overigens afhankelijk van een (milieuvervuilende) kolencentrale. Een massale overstap



5 min. leestijd

ACTUEEL

Sportclubs hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid; daarom kunnen zij een langere terugverdientijd verantwoorden tegenover hun leden

de verlichting en het energietarief dat de vereniging betaalt, kan led sportveldverlichting al binnen vier tot tien jaar worden terugverdiend', stelt Michel van Dooren, manager marketing & business development van ledfabrikant AAA-LUX. 'De investering in ledverlichting kan dus al binnen de afschrijftermijn van het kunstgrasveld worden terugverdiend. Die termijn is doorgaans tien tot dertien jaar. Moderne armaturen gaan tegenwoordig ten minste 25 jaar mee. Dat maakt het voor sportverenigingen interessant om over te stappen op ledverlichting, want die gaat dus meerdere kunstgrasvelden mee.'

Volgens Niels Waterschoot van Philips is een voordeel van ledverlichting dat deze dynamisch gestuurd wordt. Een van de voorwaarden voor subsidie is dat er geïnvesteerd wordt in dynamische ledverlichting. 'De meeste velden worden zowel voor wedstrijden als voor trainingen gebruikt, maar het is niet noodzakelijk dat de verlichting voor beide evenementen van hetzelfde niveau is. Dankzij dynamische verlichting kan het lichtniveau van de armaturen worden aangepast. Daardoor daalt het energieverbruik.' Waterschoot raadt verenigingen die over de financiën twijfelen aan om hun gegevens eens in te vullen in de TCO-calculator op de website van Philips. 'Dan wordt direct duidelijk wat dit kan betekenen voor de club.'

Aansluitbaar op bestaande infrastructuur

Van Dooren en Waterschoot wijzen erop dat hun armaturen eenvoudig geplaatst kunnen worden op de bestaande infrastructuur. 'Ons uitgangspunt is altijd geweest om led-armaturen te ontwikkelen die een op een uitwisselbaar zijn met bestaande 2,2 kW-armaturen', zegt Michel van Dooren. 'Lichtopbrengst, gewicht en windvang van onze armaturen komen nagenoeg overeen met die van conventionele armaturen. Zolang de mast in goede conditie is, is het voor een vereniging niet noodzakelijk om ook te investeren in een nieuwe mast.' Dat moet een geruststellende gedachte

zijn voor veel verenigingen, want de subsidie is alleen beschikbaar voor het verlichtingsmateriaal, niet voor zaken als masten of kabelwerk. Volgens Niels Waterschoot geldt wat Van Dooren zegt over de masten ook voor het kabelwerk. 'Investeren in nieuwe kabels is vaak overbodig, omdat de bestaande kabels meestal goed genoeg zijn om ook gebruikt te worden voor het aansluiten van led-armaturen.' Een investering in ledverlichting zou op de meeste locaties dus weinig meer om de haken hebben dan het omwisselen van de armaturen.

Tot op het hoogste niveau

Was het betaalde voetbal lange tijd (en nog steeds) huiverig om kunstgras te accepteren, ledverlichting lijkt minder omstreken te zijn. 'AAA-LUX had in 2013 de primeur, toen we als eerste ter wereld de opdracht kregen om een voetbalstadion met ledlicht te verlichten. Dat was het stadion van de Belgische hoofdklasser VV Hoogstraten. Tegenwoordig wordt ook in de Italiaanse eerste divisie, in Duitsland en in Frankrijk betaald voetbal gespeeld op velden die verlicht zijn met led-armaturen van AAA-LUX', zegt Michel van Dooren van AAA-LUX. Dichter bij huis speelt landskampioen PSV zijn thuiswedstrijden onder ledlicht. PSV schat dat de ledverlichting zo'n 30% zuiniger is dan conventionele stadionverlichting. 'Voor een gewoon voetbalveld volstaan acht led-armaturen; in het Philips-stadion hangen zo'n 296 armaturen. Die produceren elk een smallere lichtbundel, om op het veld de lichtkwaliteit te kunnen creëren die noodzakelijk is voor televisieopnames. Ook is de kleurweergave van de gebruikte ledjes wat hoger', merkt Niels Waterschoot op. 'Maar in principe is de techniek voor zowel stadions als de breedtesport hetzelfde.'

Het Philips-stadion in Eindhoven steekt qua uitstraling met kop en schouders boven de andere uit, maar het is zeker niet de enige topclub in ons land die gebruikmaakt van ledverlichting.

op led sportveldverlichting zou dus extra positieve effecten kunnen hebben.

Voetbal voorop

Toen het aanvraagloket voor de subsidie begin dit jaar openging, waren het vooral voetbalverenigingen die aanspraak maakten op een bijdrage van de overheid. Dat is niet opmerkelijk. Nederland kent meer dan 3.000 voetbalverenigingen, die wekelijks meer dan 32.500 voetbalwedstrijden en een veelvoud aan trainingen organiseren voor meer dan 1,2 miljoen KNVB-leden. De 3.000 voetbalverenigingen beschikken samen over bijna 2.000 kunstgrasvoetbalvelden. Die zijn, in navolging van de vele natuurgrasvelden, nagenoeg allemaal verlicht, om het kunstgras maximaal te kunnen benutten en daarmee een aantrekkelijke terugverdientijd te behalen. Dankzij het intensieve gebruik kan de ledverlichting snel worden terugverdiend. 'Afhankelijk van het aantal branduren, de wijze van gebruik van



Niels Waterschoot

PSV schat dat zijn led-verlichting zo'n 30% zuiniger is dan conventionele stadionverlichting

'Het nieuwe trainingscomplex van AZ dat begin september werd geopend, wordt verlicht met AAA-LUX-armaturen', meldt Michel van Dooren. 'AZ wilde graag een lichtkwaliteit die zo dicht mogelijk bij het daglicht kwam. Bovendien zorgt de uniformiteit van het licht voor een goede beeldweergave voor de videoregistratie. Zo kunnen de trainers de spelers beter zien en analyseren op de video-opnames. Dat zal zeker helpen om de prestaties van de spelers en het elftal verder te verbeteren.'

Goed gevulde pot

Volgens Tom Hoven van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, de instantie die belast is met het toekennen van de subsidie, zal de subsidiepot op 2 januari 2017 wederom zo'n 6 miljoen euro bedragen. 'In 2016 hebben wij 620 aanvragen gehonoreerd. De meeste aanvragen betroffen



Tom Hoven

subsidie voor de aanschaf van zonnepanelen voor elektriciteitsopwekking en voor sportveldverlichting.' Hoven verwacht dat het in januari 2017, net als begin dit jaar, storm zal lopen. De pot was in april dit jaar al leeg, mede doordat aanvragers een verzoek konden indienen voor installaties die al vanaf september 2015 waren geplaatst. 'Ook voor 2017 geldt dat er subsidie kan worden aangevraagd voor installaties die in de periode daarvoor al zijn geplaatst. Voorwaarde is wel dat de installatie-overeenkomst niet ouder is dan negen maanden op het moment dat de subsidieaanvraag wordt ingediend.' Voor verenigingen die vrezen de subsidie mis te lopen en die het zich niet kunnen veroorloven om zonder subsidie te investeren in led, heeft Hoven nog wel een advies. 'Het is voor sportverenigingen en



Michel van Dooren

-stichtingen belangrijk om in de overeenkomst een ontbindende voorwaarde op te nemen: dat de overeenkomst komt te vervallen indien er geen subsidie wordt verleend.' Clubs die geen subsidie ontvangen van de landelijke overheid, hoeven niet te treuren. 'We zien dat steeds meer gemeenten met eigen initiatieven komen om de aanschaf van led-sportveldverlichting te financieren', zegt Niels Waterschoot van Philips. Dus zolang er een wil is, is er een weg.



Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6237

SUBSIDIE VOOR ALLE SPORTCLUBS

De subsidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties is in principe toegankelijk voor alle sportverenigingen in Nederland. Vanaf 2 januari 2017 kunnen zij aanspraak maken op een bijdrage tot maximaal 30% van de investering. Om in aanmerking te komen voor de subsidie, moeten zij echter wel voldoen aan een aantal voorwaarden.

- Subsidie wordt alleen verstrekt op het verlichtingsmateriaal en niet op masten, schakelwerk, advies- en installatiekosten
- De ledverlichting moet dynamisch zijn
- De led-armaturen moeten een specifieke lichtstroom van ten minste 90 lumen/Watt hebben. Dat dient gemeten te zijn conform LM-79-08